

## บรรณานุกรม

### ๑.ภาษาไทย :

#### ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถา แปล. ชุด ๙๑ เล่ม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๓๔.

#### ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

##### (๑) หนังสือ :

กมล ฉายาวัดนะ. เขียนของขลัง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ซีบี พับบลิชซิ่ง, ๒๕๓๗.

กรมการศาสนา. ประวัติพุทธรูปปางต่างๆ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๒๕.

.....พระปฐมสมโพธิกถา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๒๕.

.....ปีพัฒนาการศึกษาสงฆ์ ๒๕๓๗-๒๕๓๙ คู่มือการศึกษาระรมศึกษาชั้นตรี.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๗.

กรมศิลปากร. วิวัฒนาการพุทธสถานไทย. กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์ พรินต์ติ้งกรุ๊ปจำกัด, ๒๕๓๓.

.....ศิลปะในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิอาเซีย, ๒๕๐๕.

.....ตำนานมูลศาสนา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ท่าพระจันทร์, ๒๕๑๙.

.....ศิลปะวัฒนธรรมไทย เล่มที่ ๖ ศิลปกรรมกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, ๒๕๒๕.

.....จารึกสมัยสุโขทัย. กรุงเทพมหานคร : กรมศิลปากร, ๒๕๒๗.

.....พระบรมสารีริกธาตุ. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์ พรินต์ติ้ง แอนด์พับลิชซิ่ง, ๒๕๓๙.

.....วัดหลวงสมัยรัตนโกสินทร์. กรุงเทพมหานคร : กรมศิลปากร, ๒๕๔๐.

.....เชียงใหม่ปณณาสวดก. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., ๒๕๔๑.

.....พระพุทธรูปปางต่างๆ. กรุงเทพมหานคร : ศิลปากร, ๒๕๔๘.

.....ประชุมศิลาจารึก ภาคที่ ๘ จารึกสุโขทัย. กรุงเทพมหานคร : กรมศิลปากร, ๒๕๔๘.

กลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้. ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคม. (งกรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, ๒๕๒๖.

กิตติมา สุรสนธิ. ความรู้ทั่วไปทางการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๑.

.....ความรู้ทั่วไปทางการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ม.ป.ป.

กิริติ บุญเจือ. ปรัชญาศิลปะ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๒.

เกษมสุข ภมาสถิต. ศิลปะกับพระพุทธรูป. กรุงเทพมหานคร : คณะทำงานบ้านมธุระ, ๒๕๔๔.

โกสุ่ม สายใจ. จิตรกรรมพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดสารพันธ์ศึกษา, ๒๕๔๔.

ไชศรี ศรีอรุณ. พระพุทธรูปปางต่าง ๆ ในสยามประเทศ : ประวัติความเป็นมาของพระพุทธรูปปางต่าง ๆ ตั้งแต่มหากษัตริย์จนถึงมหาปรีนิพพาน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๔๖.

คณาจารย์สำนักพิมพ์เลี้ยงช้าง. หนังสือบูรณาการแผนใหม่กิจกรรมชั้นโท. กรุงเทพมหานคร : เลี้ยงช้าง, ๒๕๔๗.

คนอง เนินอุไร. พระธาตุปาฏิหาริย์. กรุงเทพมหานคร : กองทุนโลกทิพย์, ม.ป.ป.

คุณ โทษณ์. พุทธศาสนากับสังคมและวัฒนธรรม. (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๕).

จรรยา โกมรรัตนานนท์. ศิลปะคืออะไร. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ต้นอ้อ แกรมมี่ จำกัด, ๒๕๓๙.

\_\_\_\_\_ .สุนทรียศาสตร์ นนทบุรี : เอส อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์, ๒๕๓๙.

จิตร บัวบุศย์. ประวัติย่อพระพิมพ์ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๑๔.

\_\_\_\_\_ .สกุลศิลปะพระพุทธรูปในประเทศไทยมรดกวัฒนธรรม. พระนคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๐๗.

\_\_\_\_\_ .สกุลศิลปะพระพุทธรูปในประเทศไทย : มรดกวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อุดมศิลป์, ๒๕๐๗.

\_\_\_\_\_ .ประวัติย่อ พระพิมพ์ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อำพลพิทยา, ๒๕๑๔.

จิรัฐกาล พงศ์ภคเธียร. จิตตปัญญาศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สอนเงินมีมา, ๒๕๕๓.

จิราภรณ์ ภัทราภาณุภัทร. สถานภาพการศึกษาเรื่องคติความเชื่อของไทย. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๘.

จิรพันธ์ สมประสงค์. ประวัติศิลปะ. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท. , ม.ป.ป.

จุฑาพรรธน์ ผดุงชีวิต. วัฒนธรรมการสื่อสารและอัตลักษณ์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

จุลทรรศน์ พยาฆรานนท์. พระพุทธปฏิมากรในสารานุกรมภาพพระเครื่อง. กรุงเทพมหานคร : กรูณาการพิมพ์, ๒๕๓๙.

เจนจบ ยิ่งสุมล. พระพุทธรูปสำคัญในเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น, ๒๕๓๗.

เจือ สตะเวทิน. คติชาวบ้าน. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

จำนงค์ ทองประเสริฐ. บ่อเกิดลัทธิประเพณีอินเดีย ภาค ๑. พระนคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๑๒.

\_\_\_\_\_ .พัฒนาการทางวัฒนธรรมไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ฉันทนา อุดสาหลักชัย. พุทธปัญญาคู่มือการสร้างปัญญา. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร, ๒๕๔๕.

ฉัญญมิ หลอมประโคน. คู่มือครูพระช่วยสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๔๔.

เชลุด นิ่มเสมอ. องค์ประกอบของศิลปะ. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๙.

เซนชาคริต ยุธิตกมรัชย์. ปรัชญาศิลปะพุทธศิลป์ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สัมพันธ์พานิชย์, ๒๕๔๗.

ญาณโชติ. คัมภีร์ไสยศาสตร์ ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพมหานคร : ศิลปาบรรณาคาร, ๒๕๓๙.

ณรงค์ เสียงประชา. สยามประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๑๙.

ดร.เดื่อน คำดี. ศาสนศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๕.

ถังซำจ้ง. ถังซำจ้ง: จดหมายเหตุการเดินทางสู่ดินแดนตะวันตกของมหाराชาวงศ์ถัง. แปลโดย ชิวซูหลุน. กรุงเทพมหานคร : มติชน, ๒๕๔๗.

ทศพล จังพานิชย์กุล. พระพุทธรูปมรดกล้ำค่าของเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร : คอมม่า, ๒๕๔๕.

ทองเจือ เขียดทอง. การออกแบบสัญลักษณ์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศิลปประภา, ๒๕๔๘.

เทพ สาริกบุตร. คัมภีร์หัวใจ ๑๐๘. กรุงเทพมหานคร : เสริมวิทย์บรรณาคาร, ๒๕๓๓.

\_\_\_\_\_. วิชาคงกระพันชาตรี. กรุงเทพมหานคร : เสริมวิทย์บรรณาคาร, ๒๕๓๓.

\_\_\_\_\_. ประชุมมหายันต์ ๑๐๘. กรุงเทพมหานคร : เสริมวิทย์บรรณาคาร, ๒๕๓๓.

เทพพร มังธานี. พุทธประวัติฉบับพระพุทธรูป ๘๐ ปาง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เลี้ยงเชียง, ๒๕๔๒.

\_\_\_\_\_. พุทธประวัติ ฉบับพุทธรูป ๘๐ ปาง. ม.ป.ท. : สำนักพิมพ์ธรรมศาลา, ม.ป.ป.

ไทยประกันชีวิต. วัดไทยภูมิแผ่นดินไทย ๓. กรุงเทพมหานคร : บริษัทไทยประกันชีวิตจำกัด, ๒๕๔๕.

ธนพันธ์ เมธาพิทักษ์. พระพุทธเทวปฏิมากรกับเรื่องความเป็นมา. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เจริญกิจ, ๒๕๔๔.

ธนาภิต. ประวัติพระพุทธรูปปางต่างๆ. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๔.

ธนิต อยู่โพธิ์. อานุภาพพระปริตร. กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๗.

ธรรมรักขิต. พระพุทธศาสนา : ศาสนาแห่งปัญญา. กรุงเทพมหานคร : บริษัทรวมสาส์น (๑๙๙๗) จำกัด, ๒๕๓๗.

ธิดา สาระยา. ประวัติศาสตร์มหาสมุทรอินเดีย. กรุงเทพมหานคร : เมืองโบราณ, ๒๕๕๔.

น. ณ ปากน้ำ. ศิลปะโบราณในสยาม. กรุงเทพมหานคร : ด้านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๓๗.

\_\_\_\_\_. ความเป็นมาของสลูปะเจดีย์ในสยามไทย. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การพิมพ์พลชัย, ๒๕๒๙.

\_\_\_\_\_. พจนานุกรมศิลปะไทย. กรุงเทพมหานคร : บริษัทโรงพิมพ์กรุงเทพ, ๒๕๔๐.

\_\_\_\_\_. พระพุทธรูป. กรุงเทพมหานคร : เมืองโบราณ, ๒๕๔๓.

\_\_\_\_\_. ปกิณกะศิลปะไทยในสายตา น. ณ ปากน้ำ : พระพุทธรูป. กรุงเทพมหานคร : เมืองโบราณ, ๒๕๔๓.

นิตา หงส์วิวัฒน์. สมุดภาพวัดพระศรีรัตนศาสดารามและพระบรมมหาราชวัง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แสงแดดเพื่อนเด็ก, ๒๕๔๕.

เนตรนภิศ นาควัชร และคณะ. วัดในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๕.

บรรจบ เทียมทัต. **กำเนิดพระพุทธรูปหลายสมัย**. กรุงเทพมหานคร : สวณหนังสือ, ๒๕๔๓.

บังอร ปิยะพันธุ์. **ประวัติศาสตร์ไทย การปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์กับ**

**ต่างประเทศก่อนสมัยสุโขทัยจนถึง พ.ศ. ๒๔๗๕**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๘.

บันเทิง พาพิจิตร. **ประเพณีวัฒนธรรมไทยและความเชื่อ**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๙.

บุญมี แท่นแก้ว และคณะ. **พุทธศาสน์-ปรัชญา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๘.

\_\_\_\_\_. **พุทธปรัชญาเถรวาท**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๕.

บุญสืบ อินสาร. **ธรรมบท ภาค ๖ แปลยกัณฑ์**. นนทบุรี : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, ๒๕๕๒.

ประจักษ์ ประภาพิตยากร. **ประเพณีและไสยเวทวิทยาในขุนช้างขุนแผน**. พิมพ์ครั้งที่ ๒.

กรุงเทพมหานคร : องค์การค้าของคุรุสภา, ๒๕๒๕.

ประชิด สกุนะพัฒน์, วิมล จิโรจน์พันธ์และอุดม เขยกิจวงศ์. **ศิลปะและวัฒนธรรมไทย**.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แสงดาว, ๒๕๔๘.

ประชุม กาญจนวัฒน์. **ภาพพระเครื่องเล่ม ๑-๒**. กรุงเทพมหานคร : ประยูรวงศ์, ๒๕๓๖.

ปรมะ สตะเวทิน. **หลักนิเทศศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๗.

ประสิทธิ์ แป้นสุวรรณ และคณะ. **คู่มือแบบเรียนและแนวทดสอบ : ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย**

**หมวดวิชาชีพพื้นฐานสาขาศิลปกรรม**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๔๒.

ประเสริฐ ศีลรัตน์. **สุนทรียทางทัศนศิลป์**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๒.

\_\_\_\_\_. **จิตรกรรม**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๘.

ปัญญา ใช้บางยาง. **ธรรมาธิบายหลักธรรมในพระไตรปิฎก**. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, ๒๕๔๘.

ปรีตดา ก่ออนันตกุล. **ภาษาของจิตรกรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,

๒๕๓๖.

ผศ.สุพิศวง ธรรมพันทา. **พื้นฐานวัฒนธรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร : ดี.ดี. บุ๊คส์โตร์, ๒๕๓๒.

ผาสุก อินทราวุธ. **พุทธศาสนาและประติมานวิทยา**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร,

๒๕๓๐.

พัชรินทร์ สุขประมุล และคณะ. **รูปและสัญลักษณ์แห่งพระศากยพุทธ**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทอัม

รินทร์ พรินตติ้ง กรู๊ป จำกัด, ๒๕๓๒.

พัฒนจักร (นามแฝง). **ทำเนียบและตำนานพระเครื่องบูชา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บันดาลสาส์น

, ๒๕๑๓.

\_\_\_\_\_. **พิธีต่างๆ และพุทธาภิเษก**. กรุงเทพมหานคร : เอเชียการพิมพ์, ๒๕๑๓.

พันเอกบุญสม เจนใจ. **พระพุทธรูป**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๐.

พระครูธรรมธรรมสุนต์ นันทิโก และ สันติ พันเถกิงอมร. **การสร้างบารมีของพระพุทธเจ้า**.

กรุงเทพมหานคร : บริษัท สามมิติเพรส จำกัด, ๒๕๔๙.

พระครูอดุลสีลกิจิตต์. **ประวัติศาสตร์พุทธศาสนาในล้านนา ฉบับ ๗๓๕ ปี พระบรมธาตุดอยสุเทพ**.

เชียงใหม่ : โรงพิมพ์แสงศิลป์, ๒๕๔๙.

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระเจ้า กรมพระยาดำรงราชานุภาพ. **จดหมายเหตุ**

**เรื่องประพาสต้นในรัชกาลที่ ๕**. กรุงเทพมหานคร : แพร่พิทยา, ๒๕๑๕.

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. **เที่ยวเมืองพระร่วง**. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๑๙.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช. **พระทรงเป็นปราชญ์พระพุทธศาสนา**.

กรุงเทพมหานคร : บริษัท ๒๑ เซนจูรี่จำกัด, ๒๕๔๕.

พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช ป.ธ. ๙ ราชบัณฑิต). **พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสน์ “คำวัด”**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม, ๒๕๕๑.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). **พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๑.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

\_\_\_\_\_ .**ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะศาสนาประจำชาติ**. พิมพ์ครั้งที่ ๘.

กรุงเทพมหานคร : บริษัทสหธรรมิก จำกัด, ๒๕๓๙.

\_\_\_\_\_ .**จาริกบุญ จาริกธรรม**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสหธรรมิก จำกัด, ๒๕๓๙.

\_\_\_\_\_ .**พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๐. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอส.อาร์. พรินติ้ง แมส โปรดักส์ จำกัด, ๒๕๔๖.

\_\_\_\_\_ .**พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๑. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

พระธรรมโกษาจารย์ (ชอบ อนุจารีเถระ). **ตำนานพระพุทธรูปปางต่าง ๆ**. ธนบุรี : โรงพิมพ์ประยูรวงศ์, ๒๕๐๕.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). **พุทธวิธีการบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙.

พระเทพดิลก (ระแบบ จิตฺตญาณโณ). **อธิบายหลักธรรมตามหมวดจากนวโกวาท**. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, ๒๕๓๔.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). **กาลานุกรม พุทธศาสนาในอารยธรรมโลก**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๒.

พระโพธิธรรมาจารย์. **นิทานพระพุทธรูป**. แปลโดย ร้อยตำรวจโท แสง มนวิฑูร. พระนคร : กรมศิลปากร, ๒๕๐๖.

พระมหาณรงค์ศักดิ์ จิตฺตญาณโณ. **วิชาพระอภิธรรมปิฎก ๑**. (ม.ป.ท. : ม.ป.ป., ๒๕๓๔).

พระมหาบุญมี มาลาสิโร. **พุทธบริหาร**. นนทบุรี : บริษัท อิงค์ ปัยออนด์ บุ๊คส์ จำกัด, ๒๕๕๓.

พระมหาสมจินต์ สมมาปัญญา. **พระพุทธศาสนาในอินเดีย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓.

พระรัตนปัญญาเถระ. **ชินกาลมาลีปกรณ์**. กรุงเทพมหานคร : มติชน, ๒๕๔๖.

พระราชาธรรมาธิบดี (ระแบบ จิตฺตญาณโณ). **ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., ม.ป.ป.

พระราชพงศาวดาร. **พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ฉบับพระจักรพรรดิพงศ์ (จาด) เล่ม ๒**.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๓๓.

พระราชาธรรมาธิบดี (ประยูร ปยุตโต). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๒๘.

พระอุตรคณาธิการ (ชวินทร์ สระคำ). **พจนานุกรมบาลี-ไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : บริษัทยูวังก์พรินต์ติ้ง จำกัด, ๒๕๓๘.

พร้อม สุทัศน์ ณ อยุธยา. **การฝังรากฐานพระพุทธศาสนาที่บ้าน “คูบัว” อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี สมัยพระเจ้าอโศกมหาราชถึงพระเจ้ากนิษกะจาก พ.ศ.๒๗๓ – ๗๐๓**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. พระนคร : เจริญธรรม, ๒๕๑๑.

\_\_\_\_\_. **พระพุทธรูปบูชา**. พระนคร : โรงพิมพ์ ส.ประสิทธิ์, ๒๕๑๒.

พ่วง มีนอก. **สุนทรียศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๖.

พินัย ศักดิเสนีย์. **นามานุกรมพระเครื่อง**. กรุงเทพมหานคร : ผดุงศึกษา, ๒๕๑๑.

\_\_\_\_\_. **ของดีจากหิ้งพระ**. กรุงเทพมหานคร : โพธิ์สามต้นการพิมพ์, ม.ป.ท.

พิริยะ ไกรฤกษ์. **อารยธรรมไทย ; พื้นฐานทางประวัติศาสตร์ศิลปะ**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๔๔.

พุทธทาสภิกขุ. **ภาพพุทธประวัติจากหินสลักยุคก่อนมีพระพุทธรูปในประเทศอินเดีย พ.ศ. ๓๐๐-๕๐๐**. กรุงเทพมหานคร : ชามากราฟิคดีไซน์, ๒๕๐๙.

พูนพิสมัย ดิสกุล, หม่อมเจ้าหญิง. **ตอบปัญญารธรรม : ธรรมะสำหรับชาวบ้าน**. กรุงเทพมหานคร : เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๑๗.

ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมทย์ และคณะ. **ลักษณะไทย เล่ม ๑**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๙.

มะลิ โคกสันเทียะ. **คำบรรยายสัมมนาโบราณคดีสมัยสุโขทัย พ.ศ. ๒๕๐๓**. พระนคร : กรมศิลปากร, ๒๕๐๗.

มหาวิทยาลัยนเรศวร. **วรรณกรรมไทจีน มัชวา**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทมีเนี่ยเจอจำกัด, ๒๕๔๙.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **มรดกศิลปกาสิณี นาม มลิตนพบุรุษ ฎีกา**.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วิญญาน, ๒๕๔๑.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. **มิ่งคลัตถที่ปนีแปล เล่ม ๒**. กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. **ความเชื่อและศาสนาในสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๓.

\_\_\_\_\_. **ภาษาเพื่อการสื่อสาร หน่วยที่ ๑-๗**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๗. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๑.

\_\_\_\_\_. **ความเชื่อและศาสนาในสังคมไทย เล่ม ๑**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๕.

มานิต วลิตโถม. **วิวัฒนาการสร้างพระพุทธรูป**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมสรรพสามิต, ๒๕๑๕.

มณี พะยอมยงค์. **วัฒนธรรมพื้นบ้าน : คติความเชื่อ**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๘.

มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย. **สารานุกรมวัฒนธรรมภาคกลาง ฉบับต้นแบบ ฉ.๒**.

กรุงเทพมหานคร: บริษัทอมรินทร์พรินต์ติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๓๘.

ยอร์ช เซเดส์. **ตำนานพระพิมพ์**. กรุงเทพมหานคร : ศึกษาภัณฑ์พาณิชย์, ๒๕๐๗.

\_\_\_\_\_. **ตำนานพระพิมพ์**. พระนคร : รัชดารมภ์การพิมพ์, ๒๕๐๘.

\_\_\_\_\_. **ตำนานพระพิมพ์**. พระนคร : ศิลปาบรรณาการ, ๒๔๙๕.

\_\_\_\_\_. **ตำนานพระพิมพ์ พุทธศิลปะในประเทศไทย และตำนานพระพุทธรูป**. พระนคร : รัชดารมภ์การพิมพ์, ๒๕๐๘.

\_\_\_\_\_. **ตำนานพระพิมพ์**. พระนคร : ศิลปาบรรณาการ, ๒๕๑๓.

\_\_\_\_\_. **ตำนานพระพิมพ์**. พระนคร: ม.ป.ท., ๒๕๑๓.

ยุพิน เข้มมุกต์. **พุทธศาสนาในล้านนาไทย สมัยราชวงศ์มังราย**. กรุงเทพมหานคร : สภาวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๒๗.

รศ.ชูศักดิ์ ทิพย์เกสร. **พระพุทธรูปในศรีลังกา**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : หจก. เซน ปรี้นติ้ง, ๒๕๕๑.

รศ. ทวีศักดิ์ ญาณประทีป. **พจนานุกรมนักเรียนนักศึกษา ฉบับเฉลิมพระเกียรติ**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๔๕.

ระพีพรรณ ใจภักดี. **ปางพระพุทธรูปหัวข้อธรรมในคำกลอน**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร : แสงแดดเพื่อนเด็ก, ๒๕๔๖.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒**. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น, ๒๕๔๖.

\_\_\_\_\_. **พจนานุกรมศัพท์ศิลปะ อังกฤษ-ไทย**. กรุงเทพมหานคร : เพื่อนพิมพ์, ๒๕๓๐.

\_\_\_\_\_. **ศิลปกรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสหธรรมิก จำกัด, ๒๕๓๖.

\_\_\_\_\_. **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว**. กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๖.

รุ่งโรจน์ ธรรมรุ่งเรือง. **พระพุทธรูปภูมิสยาม**. กรุงเทพมหานคร : มีวเซียมเพรส, ๒๕๕๓.

ลลลนา ศิริเจริญ. **คู่มือลลิตยวนพ่าย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรวิทยา, ๒๕๑๘.

วรนนท์ ชัชวาลทิพากร. **พระพุทธรูป คู่บ้านคูเมือง**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : ทิพากร, ๒๕๔๔.

วรรณิภา ณ สงขลา. **การอนุรักษ์จิตรกรรมฝาผนัง**. กรุงเทพมหานคร : กรมศิลปากร, ๒๕๒๘.

วนิดา ขำเขียว. **สุนทรีศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : พราณนกการพิมพ์, ๒๕๔๓.

วรินทร์ วิษณุโรจน์. **เข้าใจ เข้าถึง พระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : ศยาม, ๒๕๕๔.

วัชรพงศ์ โกมุทธธรรมวิบูลย์. **พจนานุกรมนักเรียนนักศึกษา ฉบับสมบูรณ์ ปรับปรุงใหม่ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา, ๒๕๔๒.

วาสนา บุญสม. **ศิลปวัฒนธรรมไทย สายใยจากอดีต**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ปริมาตร, ๒๕๔๘.

วิบูลย์ ลีสุวรรณ. **ประติมากรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้าคุรุสภา, ๒๕๒๘.

วิมลสิทธิ์ ทรายงกูร. **การจัดทำรายละเอียดโครงการเพื่อการออกแบบสถาปัตยกรรม**.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

ศ.ธรรมรัตน์. **บูชาพระประจำดวงเกิด แก่เคราะห์เสริมบารมี**. กรุงเทพมหานคร : ไพลิน, ๒๕๔๖.

ศักดิ์ชัย สายสิงห์. **ศิลปะทวารวดี : วัฒนธรรมพุทธศาสนายุคแรกเริ่มในดินแดนไทย**.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ , ๒๕๔๗.

ศรีศักร วัลลิโภดม. ความหมายพระบรมธาตุในอารยธรรมสยามประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ ๒.

กรุงเทพมหานคร: ศรีบุญอุตสาหกรรมการพิมพ์, ๒๕๓๙.

.....หนังสือเรียนสังคมศึกษา รายวิชา ส๐๔๒ พระพุทธและศิลป์ในประเทศไทย.

กรุงเทพมหานคร : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๙.

.....พระเครื่องในเมืองสยาม. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : มติชน, ๒๕๓๗.

ส.เสรีธรรม. พระพุทธรูปประจำชีวิต. กรุงเทพมหานคร : ภูมิปัญญา, ๒๕๕๐.

สงวน รอดบุญ. พุทธศิลป์รัตนโกสินทร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา, ๒๕๒๖.

.....ศิลปกรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๒๙.

.....สารานุกรมศึกษาศาสตร์.กรุงเทพมหานคร : วิสัทธิวัฒนา, ๒๕๓๕.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์, ปราณี จิตติวัฒนา. ศาสนาและความเชื่อในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๖.

สนิท สมัครการ. ความเชื่อและศาสนาในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๙.

.....ความเชื่อและศาสนาในสังคมไทย : วิเคราะห์เชิงสังคม-มานุษยวิทยา.

กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๙.

สมคิด จิระทัศน์กุล. พื้นฐานสถาปัตยกรรมไทย ๒. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๓.

.....วัด : พุทธศาสนสถาปัตยกรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔.

สมจินตนา ภักดิ์ศรีวงศ์. มารยาทในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : บริษัทต้นอ้อ แกรมมีจำกัด, ๒๕๓๘.

สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ และพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. เมืองพิษณุโลก และพระราชปรารภเรื่องพระพุทธชินราช, พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ ร.อ. พูล เสาว์ภายน. พระนคร : โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหารบก, ๒๕๐๔.

สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และสมเด็จพระ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ. สารานุกรมสมเด็จพระเจ้าที่ ๑๘. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๐๕.

สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์. จดหมายเหตุระยะทางไปพิษณุโลก. พระนคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๕๐๖.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. ประมวลพระนิพนธ์สมเด็จพระมหาสม

เจ้า. กรมพระยาวชิรญาณวโรรส : พระราชหัตถเลขา-ลายพระหัตถ์. กรุงเทพมหานคร : พุทธอุปถัมภ์การพิมพ์, ๒๕๑๔.

.....ปฐมสมโพธิกถา. กรุงเทพมหานคร : สมใจการพิมพ์, ๒๕๔๐.

.....นวโกวาทหลักสูตรนักธรรมชั้นตรี. พิมพ์ครั้งที่ ๗๙. กรุงเทพมหานคร : มกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๔.

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ. ตำนานพระพุทธเจดีย์. กรุงเทพมหานคร : เจริญธรรม, ๒๕๑๗.

- \_\_\_\_\_ .ตำนานพระพุทธเจดีย์. พระนคร : ศิลปาบรรณาการ, ๒๕๑๓.
- \_\_\_\_\_ .ตำนานพระพุทธเจดีย์. ธนบุรี : รุ่งพัฒนา, ๒๕๑๓.
- \_\_\_\_\_ .ตำนานพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งเรือง, ๒๕๑๔.
- \_\_\_\_\_ .ตำนานพระพุทธเจดีย์. พระนคร : แพร์พิทยา, ๒๕๑๔.
- \_\_\_\_\_ .ตำนานพุทธเจดีย์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา, ๒๕๑๕.
- \_\_\_\_\_ .ตำนานพระพุทธรูปสำคัญ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศรีอนันต์, ๒๕๑๕.
- \_\_\_\_\_ .ตำนานเจดีย์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คลังวิทยา, ๒๕๑๗.
- \_\_\_\_\_ .ตำนานพุทธเจดีย์. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๑๘.
- \_\_\_\_\_ .ตำนานพุทธเจดีย์. กรุงเทพมหานคร : มติชน, ๒๕๔๕.
- สมเด็จพระวันรัต. ประชุมพระธรรมเทศนา. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์ปริ้นแอนดัมพลิซซิง, ๒๕๔๕.
- สมชาติ มณีโชติ. จิตรกรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๙.
- สมบัติ จำปาเงิน. พระพุทธปฏิมาเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๕.
- สมพร ไชยภูมิธรรม. ปางพระพุทธรูป. กรุงเทพมหานคร : ต้นธรรมสำนักพิมพ์, ๒๕๔๓.
- สมพร อยู่โพธิ์. พุทธรูปปางต่างๆ. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์ปริ้นดิงแอนดัมพลิซซิง, ๒๕๔๑.
- สว่าง เลิศฤทธิ และคณะ. การจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๗.
- สายันต์ ไพเราะญจิตร. การจัดการทรัพยากรทางโบราณคดีในงานพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภารพิมพ์, ๒๕๕๐.
- สิริวัฒน์ คำวันสา. อิทธิพลวัฒนธรรมอินเดียในเอเชียอาคเนย์ (เน้นประเทศไทย). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๒๒.
- \_\_\_\_\_ .ประวัติพระพุทธศาสนาในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๔.
- สุจิตรา อ่อนค้อม. ปรัชญาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรภาพพัฒน์, ๒๕๔๕.
- สุจิตต์ วงษ์เทศ. มูลเหตุที่เกิดการสร้างพระพุทธรูป. กรุงเทพมหานคร : มติชน, ๒๕๔๕.
- \_\_\_\_\_ .มูลเหตุที่เกิดการสร้างพระพุทธรูปอู่ฟากนิสถาน : สมเด็จพระยามะพรายดำรงราชานุภาพ. กรุงเทพมหานคร : มติชน, ๒๕๔๕.
- สุทโธ. พุทธปฏิมา. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., ๒๕๔๘.
- \_\_\_\_\_ .พุทธปฏิมา. กรุงเทพมหานคร : ไพลิน, ๒๕๔๘.
- สุธี คุณาวิชยานนท์. จากสยามเก่าสู่ไทยใหม่ : ไปด้วยความพลิกผันของศิลปะจากประเพณีสู่สมัยและร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร : บริษัท อมรินทร์ปริ้นดิงแอนดัมพลิซซิง จำกัด (มหาชน), ๒๕๔๕.
- สันติ เล็กสุขุม. ประวัติศาสตร์ศิลปะไทย (ฉบับย่อ) : การเริ่มต้นและการสืบเนื่องงานช่างในศาสนา. กรุงเทพมหานคร : เมืองโบราณ, ๒๕๔๔.
- \_\_\_\_\_ .เอกสารการสอนชุดวิชา ศิลปะกับสังคมไทย หน่วยที่ ๑ - ๕. พิมพ์ครั้งที่ ๒. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๕.

\_\_\_\_\_ .เจดีย์ ความเป็นมาและศัพท์เรียกองค์ประกอบเจดีย์ในประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๕.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๕๒.

สุนทร ณ รังสี. **ปรัชญาอินเดีย ประวัติและลัทธิ**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕.

สุภัทรดิศ ดิศกุล. **ศิลปะในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๙.

\_\_\_\_\_ .**พุทธศิลป์**. กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๒๐.

\_\_\_\_\_ .**พุทธศิลป์ล้ำเลิศควรเชิดชู**. กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๒๐.

\_\_\_\_\_ .**ศิลปะในประเทศไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๐. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๘.

\_\_\_\_\_ .**ศิลปะในประเทศไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๓. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๐.

\_\_\_\_\_ .**ศิลปะในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร : มติชน, ๒๕๕๐.

สุรศักดิ์ เจริญวงศ์. **เอกสารการสอนชุดวิชา ศิลปะกับสังคมไทย หน่วยที่ ๖ - ๑๐**. พิมพ์ครั้งที่ ๒.

นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๕.

สุริยวุฒิ สุขสวัสดิ์,ม.ร.ว.,ศ.ดร. **ศรีทวารวดีถึงศรีรัตนโกสินทร์**. กรุงเทพมหานคร : ด้านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๓๗.

สุวรรณ สุวรรณเวช. **พื้นฐานความเชื่อของคนไทย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณกิจ 1991, ๒๕๔๖.

เสนอ นิลเดช. **ประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๗.

เสฐียรพงษ์ วรรณปก. **คำบรรยายพระไตรปิฎก**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, ๒๕๕๐.

เสถียร โพธิ์นันทะ. **ภูมิประวัติพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : โพธิ์สามต้นการพิมพ์, ๒๕๑๕.

\_\_\_\_\_ .**พระพุทธศาสนาในราชอาณาจักรไทย**. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., ๒๕๑๕.

\_\_\_\_\_ .**ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา ฉบับมุขปาฐะ ภาค ๑**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔.

\_\_\_\_\_ . **ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา (ฉบับมุขปาฐะ) ภาค ๑**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

เสมอชัย พูลสุวรรณ. **สัญลักษณ์ในงานจิตรกรรมไทยระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๙ - ๒๔**.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๙.

เสรี เสริฐสุนิต. **ศึกษาพระพิมพ์ กรุดินเผากรุณาคูน**. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๐.

แสง จันทรงาม. **ศาสนศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิชจำกัด, ๒๕๓๔.

\_\_\_\_\_ .**ศาสนศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, ๒๕๒๙.

แสง มนวิฑูร. **นิทานพุทธลีลางค์**. กรุงเทพมหานคร : มติชน, ๒๕๔๖.

หลวงบริบาลบุรีภัณฑ์ (ป่วน อินทวงส์). **พระพุทธรูปปางต่าง**. พระนคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๕๐๐.

- .....เราเคารพพระพุทธรูปอย่างไร. พระนคร : รัชดาภิเษการพิมพ์, ๒๕๐๕.
- .....พระพุทธรูปสมัยต่าง ๆ ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จำลองศิลป์, ๒๕๑๐.
- .....พระพุทธรูปสมัยต่าง ๆ ในประเทศไทย และตำนานพระพิมพ์ของศาสตราจารย์ ยอช เซเดส์. พิมพ์ครั้งที่ ๒๗. พระนคร : กรมศิลปากร, ๒๕๑๔.
- .....พระพุทธรูปปางต่างๆ ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, ๒๕๓๑.
- .....พระพุทธรูปปางต่างๆ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, ๒๕๓๑.
- .....เราเคารพพระพุทธรูปอย่างไร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, ๒๕๓๑.
- หลวงปู่โง่น โสรโย. **ชะลอความแก่**. นครสวรรค์: นิวสรีนครคอมพิวกราฟฟิค, ม.ป.ป.
- หลวงพ่อดินเตอร์ (พระครูปลัดโสภิต ธีรธัมมโฆส). **มหัศจรรย์พุทธานุภาพ**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทฟิล สไตน์ จำกัด, ๒๕๔๗.
- อมรา พงศาพิชญ์. **วัฒนธรรม ศาสนา และชาติพันธุ์ : วิเคราะห์สังคมไทยแนวมานุษยวิทยา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑.
- อรุณรัตน์ วิเชียรเขียว. **ล้านนาไทยศึกษา**. เชียงใหม่ : คณะอนุกรรมการด้านศาสนางานสมโภช เชียงใหม่ ๗๐๐ ปี, ๒๕๔๒.
- อวยพร พาณิช และ คณะ. **ภาษาและหลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓.
- อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ. **พุทธานุสรณ์**. พระนคร : บุญส่งการพิมพ์, ๒๕๐๐.
- อารักษ์ สังหิตกุล. **ปัญญาสชาดก**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : ศิลปาบรรณาการ, ๒๕๔๙.
- อารี ถาวรเศรษฐ์. **คติชนวิทยา**. กรุงเทพมหานคร : พัฒนาศึกษา, ๒๕๔๖.
- อารี สุทธิพันธ์. **ศิลปะกับมนุษย์**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๘.
- อุดม เขยกิจวงศ์. **ประเพณีพิธีกรรมท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุภาพใจ, ๒๕๔๕.
- อรุณคินทร์ วิริยะบุรณะ. **คัมภีร์คาลา ๑๐๘**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ลูก ส.ธรรมภักดี , ๒๕๑๖.
- เอเดรียน สอนอดกราส. **สัญลักษณ์แห่งพระสฤป**. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์วิชาการ, ๒๕๔๑.
- โอม รัชเวทย์. **เส้นสลายवादปางพระพุทธรูป**. กรุงเทพมหานคร : เพื่อนเด็ก, ๒๕๔๗.
- A.B.GRISWOLD. **ศิลปะในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิเอเชีย, ๒๕๐๕.

## (๒) วิทยานิพนธ์ :

- กิริติ กมลประเทืองกร. “คุณค่าของการสวดมนต์ที่มีต่อพุทธศาสนิกชนในสังคมไทย : กรณีศึกษา พุทธศาสนิกชน วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎ์”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสนธรรมมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.
- คณร์พงษ์ จิรัญชัยชฎา. “ค่านิยมปลายทาง ความเชื่อศรัทธา สิ่งจูงใจ และพฤติกรรมการแขวนพระเครื่องของประชากร ในกรุงเทพมหานคร”. **สารนิพนธ์ สาขาวิชาการตลาด**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๕๓.
- จุมพล เอี่ยมสะอาด. “การศึกษาหลักธรรมทางพุทธศาสนาที่ปรากฏในพุทธศิลป์”. **วิทยานิพนธ์พุทธ**

- ศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.
- เจ้าอธิการบุญจันทร์ ฐมิสฺสโร ( พันสว่าง). “ศึกษาหลักธรรมที่สอดคล้องกับพุทธลักษณะองค์พระ  
พุทธปฏิมากรในสังคมไทย”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย :  
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.
- ชื่นสุข กาญจนปัญญาวงศ์. “พระพุทธรูปสมัยรัชกาลที่ ๓ - รัชกาลที่ ๕ : การเปลี่ยนแปลงคติการ  
สร้างและรูปแบบศิลปกรรม”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย:  
มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๗.
- ชูชาติ อยู่เย็น. “การศึกษาวิเคราะห์ความศรัทธาและแนวทางปฏิบัติต่อพระเครื่องของเจ้าหน้าที่ตำรวจ  
สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย :  
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.
- ณัฐนันท์ ประกายสันติสุข. “ประสิทธิผลของการสื่อสาร ในการเผยแผ่ธรรมะ หลักสูตรการพัฒนาจิต  
ให้เกิดปัญญาและสันติสุข”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย  
: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑.
- ไตรภพ สุทธเขต. “การสืบทอดพุทธศิลป์ล้านนา : กรณีศึกษาวัดแสนเมืองมาหลวง (หัวข่วง) จ.  
เชียงใหม่”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.
- ทัศนีย์ เจนวิถีสุข. “การสื่อสารเชิงพุทธกับการเปลี่ยนแปลงสังคม”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎี  
บัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.
- บุญยกร วชิระเจียรชัย. “ศึกษาวิเคราะห์คติความเชื่อเรื่องพระอัฐารสที่มีอิทธิพลต่องานพุทธศิลป์”.  
**วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช  
วิทยาลัย, ๒๕๕๔.
- ประโยชน์ ส่งกลิ่น. “พระสัมมาสัมพุทธเจ้า : ศึกษาเปรียบเทียบแนวความคิดในพุทธศาสนาเถรวาท  
และมหายาน”. **วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย :  
มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๐.
- ปรียาลักษณ์ โทณะวนิก. “ศึกษาวิเคราะห์บทบาทของพระสงฆ์ไทยในการสร้างพระพุทธรูปและกุศโล  
บายในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา : กรณีศึกษา พระครูภาวนาจิตสุนทร(สมจิตร์ จิตตสวโร)”.  
**วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช  
วิทยาลัย, ๒๕๕๔.
- พระโกวิท โกวิท (สร้างวัด). “ความเชื่อของประชาชนที่มีต่อพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงวัดมหาวนาราม  
อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย :  
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.
- พระครูปลัดชัยวัฒน์ ฐิริปัญโญ (ธัญญา โกสสิทธิ์). “การศึกษาพระปรางค์วัดอรุณราชวรารามใน  
ฐานะสัญลักษณ์ส่งเสริมการเปิดรับพุทธธรรมของพุทธศาสนิกชน ” **วิทยานิพนธ์พุทธ  
ศาสตรมหาบัณฑิต.** สาขาวิชาธรรมนิเทศ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ  
ราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.
- พระมหาเกษม พยุง (หสจิตโต). “พระพุทธศาสนาในเมืองกำแพงเพชรโบราณ”. **วิทยานิพนธ์พุทธ**

- ศาสตรบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.
- พระมหาคชินท์ สุ่มงโคล (อินทร์มนตรี). “การศึกษาวิเคราะห์เรื่องพุทธสุนทรียศาสตร์บนจิตรกรรมฝาผนังในวัดสุทัศนเทพวราราม”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗).
- พระมหาเชิด เจริญรัมย์. “พระเครื่องกับสังคมไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีทัศนคติของนักวิชาการพุทธศาสนาในสถาบันอุดมศึกษา”. **วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต.** สาขาศาสนาเปรียบเทียบ : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๓๑.
- พระมหาประสพฤกษ์ จารุวาโท (รัตนยงค์). “การศึกษาเชิงวิเคราะห์แนวความคิดเรื่องการบูชา ในพระพุทธศาสนา”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.
- พระมหาพิสิฐ สุขสกล. “บทบาทพระสงฆ์กับวิกฤติศรัทธาในสังคมไทย : วัดมุงมคลกับพิธีพุทธาภิเษก”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.
- พระมหามนตรี วลุลโก (ป้อมสุข). “อิทธิพลของวัดมุงมคล ที่มีต่อสังคมไทยในปัจจุบัน”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒.
- พระมหาวิชาญ เลี้ยวเส็ง. “พุทธศิลป์กับการท่องเที่ยว : ศึกษาบทบาทของวัดในการอนุรักษ์พุทธศิลป์เพื่อการท่องเที่ยว”. **วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต.** สาขาวิชาศาสนาเปรียบเทียบ. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๔.
- พระมหาสมชาย ธีรปภาโส (บุญเกลี้ยง). “การศึกษาเชิงวิเคราะห์ความเชื่อเรื่องพระบรมสารีริกธาตุในสังคมไทย”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.
- พระมหาสรรพสิทธิ์ เนตตวโส (เนตรวงศ์). “การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องการบูชาในพุทธปรัชญาเถรวาท”. **วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗.
- พระสมุห์วันชัย เกสรธมโม (มีมาก). “การศึกษาศรัทธาของประชาชนที่มีต่อพระพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก ในฐานะสื่อพุทธศิลป์”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** สาขาธรรมนิเทศ. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.
- พระสุชาติ วชิรปัญญา (นาอุดม). “ศึกษาวิเคราะห์ พระแก้วมรกต พระคู่บ้านคู่เมืองของไทย”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.
- พระอธิการชัยรัตน์ อภินนโท (อนันต์). “การศึกษาอิทธิพลความเชื่อเรื่องวัดมุงมคลที่มีต่อชาวอำเภอนนทบุรี จังหวัดศรีสะเกษ”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).
- พันเอกหญิงพองสมุทร วิชามูล. “ศึกษามหาปรีสลักษณะของพระพุทธเจ้า”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

- พิบูลย์ ลี้มพานิชย์. “อิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อการสร้างเจดีย์ในสมัยสุโขทัย”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙.
- รอบทิศ ไวยสุศรี. “การศึกษาวิเคราะห์พระเครื่องในฐานะเป็นกุศโลบายในการปฏิบัติธรรม”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.
- ศศิ ยุกตະนันท์. “ศึกษาวิเคราะห์พระพุทธรูปทรงเครื่องศิลปะอยุธยา”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๓๒).
- เสนาะ เทียนทอง. “ศึกษาวิเคราะห์หลักธรรมที่ปรากฏอยู่ในพุทธศิลป์ : ศึกษาเฉพาะกรณีของพระครูอุภัยภาดาทร (หลวงพ่อบุญ) วัดไผ่โรงวัว จังหวัดสุพรรณบุรี”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗.
- หม่อมหลวงสุรสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์. “การศึกษาพระพิมพ์ภาคใต้ของประเทศไทย”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาวิชาโบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๒๘.
- อภิวัฒน์ อรัญภูมิ. “พระเครื่องกับพระพุทธศาสนาในประเทศไทยปัจจุบัน”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘.
- อันธิมา แสงชัย. “ความคิดเชิงสุนทรียะในศิลปะสกุลหลังสมัยใหม่”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๗.

## ๒.ภาษาอังกฤษ

- A.P. Buddhadatta Mahāthera, **English-Pali Dictionary**, (Wiltshire : Antony Rowe, 1992.
- Fa-hsien, **The Travels of Fa-hsien (399-414 A.D.), or Record of the Buddhistic Kingdoms**, trans. H.A. Giles, (Somerset : D. R. Hillman and Sons Ltd., 1956.
- Hiuen Tsiang, **Siyuki : Buddhist records of the Western world, translated from the Chinese of Hiuen Tsiang (A.D.629)** trans. Samuel Beal (Delhi : India Offset Press, 1969.
- (Km.)Sushila Pant, **The Origin And Development of Stupa Architecture in India**, (Varannasi : J.D. Bhattacharya for Bharata Manisha, 1976.
- Longhurst, A.H., **The Story of the Stupa**, (New Delhi : New Printindia (P) Ltd, 1997.
- Shailendra Kumar Verma, **Art and Iconography of the Buddha Images**, (Delhi : Eastern Book Linkers, 1994.